

273/2001 Sb.

ZÁKON

ze dne 10. července 2001

**o právech příslušníků národnostních menšin a o změně
některých zákonů**

Změna: 320/2002 Sb.

Změna: 250/2016 Sb.

Preambule

Parlament České republiky jako demokratického a právního státu,
maje na zřeteli právo na národnostní a etnickou identitu jako součást lidských práv,
respektuje identitu příslušníků národnostních menšin jako jednotlivců i skupiny projevující se
zejména vlastní kulturou, tradicemi či jazykem,
maje na zřeteli vytváření multikulturní společnosti a usilujíc o harmonické soužití
národnostních menšin s většinovým obyvatelstvem,
zaručuje příslušníkům národnostních menšin právo na účinnou účast v kulturním,
společenském a hospodářském životě a ve veřejných záležitostech, zvláště těch, které se
týkají
národnostních menšin,
chráně práva příslušníků národnostních menšin v souladu s mezinárodními smlouvami o
lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána, s Ústavou a s
Listinou
základních práv a svobod,
se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

O PRÁVECH PŘÍSLUŠNÍKŮ NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN

HLAVA I

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

(1) Tento zákon upravuje práva příslušníků národnostních menšin a působnost ministerstev, jiných správních úřadů a orgánů územních samosprávných celků (dále jen "orgány veřejné správy") ve vztahu k nim.

(2) Ustanovení zvláštních právních předpisů, která upravují práva příslušníků národnostních menšin, nejsou tímto zákonem dotčena.

§ 2

Vymezení základních pojmů

(1) Národnostní menšina je společenství občanů České republiky žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem,

jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být

považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které

se historicky utvořilo.

(2) Příslušníkem národnostní menšiny je občan České republiky, který se hlásí k jiné než české

národnosti a projevuje přání být považován za příslušníka národnostní menšiny spolu s dalšími, kteří

se hlásí ke stejné národnosti.

HLAVA II

PRÁVA PŘÍSLUŠNÍKŮ NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN

§ 3

Výkon práv příslušníků národnostních menšin

(1) Příslušníkům národnostních menšin se zaručuje jednotlivě nebo společně s jinými

příslušníky národnostní menšiny výkon jejich práv stanovených tímto zákonem, zvláštními právními

předpisy či mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách, kterými je Česká

republika vázána.

(2) Výkon práv příslušníků národnostních menšin nesmí být omezován nebo znemožňován.

§ 4

Svobodná volba příslušnosti k národnostní menšině

(1) Z příslušnosti k národnostní menšině nesmí nikomu vzejít žádná újma.

(2) Orgány veřejné správy nevedou evidenci příslušníků národnostních menšin. Získávání, zpracovávání a používání osobních údajů ohledně příslušnosti k národnostní menšině se řídí ustanoveními zvláštních právních předpisů.¹⁾ Údaje o přihlášení se k národnosti získané těmito

orgány při sčítání lidu nebo podle jiného zvláštního zákona, které umožňují určení příslušnosti k

národnostní menšině, nesmějí být použity pro jiný účel, než pro který byly shromážděny a uloženy, a

po statistickém zpracování musejí být zničeny.

§ 5

Právo na sdružování příslušníků národnostní menšiny

Příslušníci národnostní menšiny se mohou sdružovat v národnostních sdruženích i v politických stranách a v politických hnutích za podmínek a způsobem stanoveným zvláštními právními předpisy.²⁾

§ 6

Právo účasti na řešení záležitostí týkajících se národnostní menšiny

(1) Příslušníci národnostních menšin mají právo na aktivní účast v kulturním, společenském a hospodářském životě a ve veřejných záležitostech, zvláště pak těch, které se týkají národnostních menšin, jejichž jsou příslušníky, a to na úrovni obce, kraje i na celostátní úrovni.

(2) Právo podle odstavce 1 vykonávají příslušníci národnostních menšin zejména

prostřednictvím výborů pro národnostní menšiny, zřizovaných podle zvláštních právních předpisů,³) a Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen "Rada").

(3) Vláda zřizuje jako svůj poradní a iniciativní orgán pro otázky týkající se národnostních menšin a jejich příslušníků Radu. V jejím čele stojí člen vlády.

(4) Členy Rady jsou zástupci národnostních menšin a zástupci orgánů veřejné moci s tím, že nejméně polovinu členů Rady tvoří zástupci národnostních menšin, kteří byli navrženi sdruženími příslušníků národnostních menšin.

(5) Do působnosti Rady patří

a) zajišťovat přípravu opatření vlády, která se týkají práv příslušníků národnostních menšin v České republice,

b) vyjadřovat se k návrhům zákonů, k návrhům nařízení vlády a k opatřením týkajícím se práv příslušníků národnostních menšin před jejich předložením vládě,

c) připravovat pro vládu souhrnné zprávy o národnostní situaci na území České republiky,

d) připravovat pro vládu nebo pro ministerstva či jiné správní úřady doporučení k zajištění potřeb příslušníků národnostních menšin, zejména v oblastech školství, kultury a médií, používání mateřského jazyka, společenského a kulturního života,

e) spolupracovat s orgány územních samosprávných celků při praktickém zabezpečování národnostní politiky státu,

f) navrhopvat rozdělování finančních prostředků vynakládaných ze státního rozpočtu na podporu aktivit příslušníků národnostních menšin.

(6) Podrobnosti o složení Rady, způsobu jmenování členů Rady a o činnosti Rady stanoví statut Rady, který schvaluje vláda.

(7) Krajský úřad řídí a koordinuje ve svém správním obvodu plnění úkolů na úseku státní politiky napomáhající integraci příslušníků romské komunity do společnosti.

(8) Obecní úřad obce s rozšířenou působností ve svém správním obvodu plní úkoly napomáhající výkonu práv příslušníků romské komunity a integraci příslušníků romské komunity do společnosti.

§ 7

Právo na užívání jména a příjmení v jazyce národnostní menšiny

Příslušníci národnostních menšin mají právo na užívání svého jména a příjmení v jazyce národnostní menšiny za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem.4)

§ 8

Právo na vícejazyčné názvy a označení

(1) Příslušníci národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky, mají právo, aby název obce, v níž žijí, názvy jejích částí, ulic, jiných veřejných prostranství, označení budov orgánů veřejné správy a volebních místností byly uvedeny rovněž v jazyce národnostní menšiny.

(2) Podmínky pro výkon práva podle odstavce 1 a způsob uvádění vícejazyčných názvů a označení stanoví zvláštní právní předpis.5)

§ 9

Právo na užívání jazyka národnostní menšiny v úředním styku a před soudy

Příslušníci národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky, mají právo na užívání jazyka národnostní menšiny v úředním styku a před soudy. Podmínky pro výkon tohoto práva upravují zvláštní právní předpisy.6)

§ 10

Právo na užívání jazyka národnostní menšiny ve věcech volebních

Za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy7) mají příslušníci národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky, právo na zveřejnění oznámení o době a místě konání voleb a na další informace pro voliče v jazyce národnostních menšin.

§ 11

Právo na vzdělávání v jazyce národnostní menšiny

(1) Příslušníci národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky, mají právo na výchovu a vzdělávání ve svém mateřském jazyce ve školách,

předškolních zařízeních a školských zařízeních za podmínek, které stanoví zvláštní právní předpisy.8)

(2) Příslušníci národnostních menšin podle odstavce 1 mohou za podmínek stanovených

zvláštními právními předpisy8) zřizovat

a) soukromé školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny nebo s výukou jazyka národnostní menšiny jako vyučovacímho předmětu,

b) soukromá předškolní zařízení a soukromá školská zařízení.

§ 12

Právo na rozvoj kultury příslušníků národnostních menšin

(1) Příslušníci národnostních menšin mají právo na zachování a rozvíjení svého jazyka, kultury a tradic a na jejich respektování.

(2) Stát vytváří podmínky pro zachování a rozvoj kultury, tradic a jazyků příslušníků národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky; podporuje zejména programy zaměřené na divadla, muzea, galerie, knihovny, dokumentační činnost a další aktivity příslušníků národnostních menšin. Za tím účelem poskytuje dotace ze státního rozpočtu; podmínky a způsob poskytování dotací stanoví vláda nařízením.

§ 13

Právo na rozšiřování a přijímání informací v jazyce národnostní menšiny

(1) Příslušníci národnostních menšin mají právo na rozšiřování a přijímání informací v jazyce svých národnostních menšin.

(2) Stát podporuje pro zachování a rozvoj kultury, tradic a jazyků vydávání periodického i neperiodického tisku vydávaného v jazycích národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky, a rozhlasové a televizní vysílání v jazycích národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky. Za tímto účelem poskytuje dotace ze státního rozpočtu; podmínky a způsob poskytování dotací stanoví vláda nařízením.

(3) Vytváření a šíření rozhlasových a televizních pořadů ve vztahu k příslušníkům národnostních menšin u provozovatelů ze zákona stanoví zvláštní právní předpisy.9)

§ 13a

Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

ČÁST DRUHÁ

zrušena

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o obcích

§ 15

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), se mění takto:

1. V § 29 odst. 2 se číslice "20" nahrazuje číslicí "10" a číslice "50" se nahrazuje číslicí "40".
2. V § 117 odst. 3 větě první se číslice "15" nahrazuje číslicí "10", na konci věty druhé se tečka nahrazuje středníkem a doplňuje se text "vždy však příslušníci národnostních menšin musí tvořit nejméně polovinu všech členů výboru."

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o krajích

§ 16

V § 78 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), se číslice "10" nahrazuje číslicí "5", slova "ke stejné národnosti jiné než české" se nahrazují slovy "k národnosti jiné než české" a na konci věty druhé se tečka nahrazuje středníkem a doplňuje se text "vždy však příslušníci národnostních menšin musí tvořit nejméně polovinu všech členů výboru."

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o hlavním městě Praze

§ 17

V § 78 odst. 2 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, se ve větě první číslice "15" nahrazuje číslicí "5", na konci věty druhé se tečka nahrazuje středníkem a doplňuje se text

"vždy však příslušníci národnostních menšin musí tvořit nejméně polovinu všech členů výboru."

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o volbách do zastupitelstev v obcích

§ 18

V § 31 zákona č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů, se doplňuje odstavec 3, který včetně poznámky pod čarou č. 10a) zní:

"(3) V obci, ve které se zřizuje výbor pro národnostní menšiny podle zvláštního zákona, 10a) se vyhláška podle odstavců 1 a 2 vydá i v jazyce příslušné národnostní menšiny.

10a) § 117 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. 273/2001 Sb."

ČÁST SEDMÁ

Změna zákona o volbách do zastupitelstev krajů

§ 19

V § 27 zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů,

se doplňuje odstavec 3, který včetně poznámky pod čarou č. 18a) zní:

"(3) V kraji, ve kterém se zřizuje výbor pro národnostní menšiny podle zvláštního zákona 18a), se oznámení podle odstavců 1 a 2 zveřejní i v jazyce příslušné národnostní menšiny.

18a) § 78 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění zákona č. 273/2001 Sb."

ČÁST OSMÁ

ÚČINNOST

§ 20

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Klaus v. r.

Havel v. r.

v z. Špidla v. r.

---

1) Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

2) Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 220/1999 Sb., o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze. Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění zákona č. 155/2000 Sb.

3) Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. 273/2001 Sb. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění zákona č. 273/2001 Sb. Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

4) Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů.

5) Zákon č. 128/2000 Sb., ve znění zákona č. 273/2001 Sb.

6) § 18 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění zákona č. 30/2000 Sb. § 7 zákona č. 335/1991 Sb., o soudech a soudcích. § 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. § 33 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu. § 12 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. § 46a zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění zákona č. 149/1998 Sb. § 3 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění zákona č. 35/1993 Sb. a zákona č. 255/1994 Sb.

7) Zákon č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 273/2001 Sb. Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

8) Zákon č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

9) Zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů.